

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин і дипломатичної служби

Затверджено

На засіданні кафедри міжнародних відносин і дипломатичної служби факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.)

В.о. завідувача кафедри

 доц. Романюк Р.Й.

Силабус з навчальної дисципліни
«ЄВРОПЕЙСЬКІ ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ»,
що викладається в межах ОПП «Міжнародні відносини»,
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів з спеціальності
291- Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Назва дисципліни	Європейські інтеграційні процеси
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Січових стрільців, 19, к.206, м. Львів, Львівська область, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет міжнародних відносин, Кафедра міжнародних відносин і дипломатичної служби
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	29 - Міжнародні відносини 291 – Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Викладачі дисципліни	Калитчак Роман Григорович, к.політ.н., доцент кафедри міжнародних відносин і дипломатичної служби, доцент
Контактна інформація викладачів	roman.kalytchak@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	В день проведення лекцій/практичних занять. Можливі он-лайн консультації за допомогою Microsoft Teams, Zoom, інших платформ (за попередньою домовленістю про час).
Сторінка курсу	https://intrel.lnu.edu.ua/academics/bachelor/mizhнародni-vidnosyny
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Європейські інтеграційні процеси» є частиною циклу професійної та практичної підготовки з спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії» для освітньої програми «Міжнародні відносини», яка викладається у 7 семестрі обсягом 3 кредитів ECTS.
Коротка анотація дисципліни	Курс "Європейські інтеграційні процеси" досліджує ключові аспекти об'єднувачих процесів у Європі. Починаючи з аналізу федералізму, ліберального інтерговернаменталізму та неофункціоналізму, курс також охоплює інші теоретичні аспекти, такі як ідентичність та солідарність, врядування, гендерні підходи та громадська думка у ЄС. Студенти детально вивчають роль груп інтересів та аспекти демократії, партійної системи та виборів у ЄС, а також питання ефективності та прозорості в управлінні ЄС. Розширюючи область досліджень, студенти аналізують ідентичність та солідарність в ЄС, кризу євросони та різноманітні політики ЄС у різних сферах, включаючи сільське господарство, вищу освіту, дослідження та розвиток, енергетику, міграцію, гендерну рівність та захист споживачів. Разом з тим, студенти вивчають інституційні рамки ЄС, включаючи Європейську комісію, Європейську Раду та Європейський парламент, а також їхню роль у розбудові та функціонуванні ЄС. Курс охоплює різноманітні періоди розвитку ЄС, від післявоєнних об'єднувачих ініціатив до сучасних викликів та трендів у його розвитку.
Мета дисципліни	Мета навчального курсу полягає у глибокому та систематичному освоєнні знань про європейські інтеграційні процеси, критичному аналізі теоретичних аспектів, детальному дослідженні процесу становлення Європейського Союзу, ретельному вивченні інституційного виміру, аналізі розвитку ЄС у контексті глобалізації, висвітленні основних пріоритетів діяльності ЄС, докладному ознайомленні зі спільними політиками ЄС та розумінні місця України у європейських інтеграційних процесах.
Література для вивчення дисципліни	Основна:

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hoerber, T., Weber, G., & Cabras, I. (Eds.). (2022). The Routledge handbook of European integrations. Routledge. 2. Jones, E., & Menon, A. (2012). The Oxford Handbook of the European Union. OUP Oxford. 3. Berend, I. T. (2016). The history of European integration: a new perspective. Routledge. 4. Bache, I., Bulmer, S., George, S., Parker, O., & Burns, C. (2020). Politics in the European union. Oxford University Press, USA. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Olsen, J., & McCormick, J. (2018). The European Union: politics and policies. Routledge. 6. Schimmelfennig, F. (2008). Palgrave Studies in European Union Politics. 7. Lelieveldt, H., & Princen, S. (2023). The politics of the European Union. Cambridge University Press. 8. Jorgensen, K. E., Rosamond, B. J., & Pollack, M. (2006). The SAGE Handbook of European Union Politics.. 9. Gower, J. (2013). The European Union Handbook. Routledge. 10. Leruth, B., Gänzle, S., & Trondal, J. (Eds.). (2022). The Routledge handbook of differentiation in the European Union. Routledge. 11. Wessel, R. A., & Odermatt, J. (Eds.). (2019). Research handbook on the European Union and international organizations. Edward Elgar Publishing. 12. Riddervold, M., Trondal, J., & Newsome, A. (Eds.). (2021). The Palgrave handbook of EU crises. Houndmills: Palgrave Macmillan. 13. Urwin, D. W. (2014). The community of Europe: A history of European integration since 1945. Routledge. 14. Gilbert, M. (2011). European integration: A concise history. Rowman & Littlefield Publishers. 15. Badinger, H., & Nitsch, V. (Eds.). (2016). Routledge handbook of the economics of European integration. London & New York: Routledge.
<p>Обсяг курсу</p>	<p><u>3 кредитів</u> (за ЄКТС/ECTS, 90 год.) 32 год. аудиторних занять: 16 год. лекцій, 16 год. практичних занять; 58 год. самостійної роботи.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>У результаті проходження курсу студент набуде такі <i>загальні та спеціальні (фахові) компетентності</i>:</p> <p>ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>

	<p>ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.</p> <p>СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.</p> <p>СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.</p> <p>СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.</p> <p>СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.</p> <p>СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.</p> <p><i>Програмні результати навчання:</i></p> <p>ПРН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.</p> <p>ПРН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.</p> <p>ПРН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.</p> <p>ПРН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.</p> <p>ПРН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.</p> <p>ПРН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.</p> <p>ПРН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.</p>
--	---

	<p>ПРН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.</p> <p>ПРН 13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.</p> <p>ПРН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.</p> <p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p><u>Знати:</u> понятійно-категоріальний апарат проблематики дослідження європейських інтеграційних процесів; ключові теорії європейської інтеграції; розвиток ЄС в історичній ретроспективі; інституційні особливості функціонування ЄС; спільні політики ЄС; ключові напрями співпраці ЄС з іншими регіонами світу; політика розширення та підготовка України до набуття членства.</p> <p><u>Вміти:</u> аналізувати сучасні інтеграційні процеси; розуміти особливості у формуванні позиції ЄС на міжнародній арені; прогнозувати можливі шляхи і способи здійснення міжнародної діяльності Європейським Союзом; досліджувати інтеграцію України у Європейський Союз.</p>
Ключові слова	Інтеграційні процеси, Європейські Співтовариства, Європейський Союз
Формат курсу	Очний
Теми	Детально див. внизу у схемі курсу
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру. Комбінована.
Пререквізити	Навчальний курс розрахований для студентів-міжнародників, що вже вивчали історію міжнародних відносин, політологію та ознайомлені з базовими поняттями і концепціями теорії міжнародних відносин та міжнародного права.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Навчальні методики: словесні: лекція, практичні заняття, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, самоконтроль (усний, письмовий); навчально-пізнавальні: аналізу, конкретизації, узагальнення, порівняння.
Необхідне обладнання	Друковані та електронні навчальні (роздаткові) матеріали та посібники, комп'ютерне та мультимедійне обладнання. Із урахуванням певних особливостей вивчення навчальної дисципліни потребує використання мультимедійного обладнання. Для вивчення курсу достатньо володіти такими програмами як Microsoft Office Word, Microsoft Office Excel, Microsoft Office Power Point.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Розподіл балів, що присвоюється студентам Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується іспитом, становить: за поточну успішність – 100 балів. При оформленні документів за екзаменаційну

сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами. Бали за аудиторну роботу не відпрацьовуються у разі пропусків без поважної причини. Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме відповідний поточний контроль – 0 балів.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання
- усна доповідь
- доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ
- участь у дискусіях
- аналіз джерельної і монографічної літератури
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи)
- реферат, есе (письмові роботи, оформлені відповідно до вимог)

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи.

Шкала оцінювання: ВНЗ, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		Залік
		Екзаменаційна оцінка диференційованого заліка	оцінка з	
A	90 – 100	5	Відмінно	Зараховано
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80		Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60		Достатньо	

Критерії оцінювання відповідають «Положенню про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка» (Режим доступу: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf).

Дотримання правил академічної доброчесності полягає в:

- самостійному виконанні навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- обов'язкове посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються, а саме:

- академічного плагіату - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіату - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

	<p>- фальсифікації - свідомої зміни чи модифікації вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;</p> <p>- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.</p>
<p>Питання до заліку</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виклики політичної інтеграції 2. Виклики у розбудові ЄС у 2005-2008 рр. 3. Врядкування. 4. Гендерні підходи. 5. Громадська думка у ЄС 6. Групи інтересів у ЄС. 7. Де Голь та ЄЕС 8. Демократія, партія та вибори в ЄС 9. Дискурсивні підходи. 10. Ефективність та прозорість ЄС 11. Європа Семи. 12. Європейська комісія 13. Європейська Рада 14. Європейське Економічне Співтовариство 15. Європейське об'єднання вугілля і сталі 16. Європейський парламент 17. Ідентичність та солідарність в ЄС. 18. Інтеграційні процеси у другій половині 80-их рр. ХХ ст. 19. Криза єврозони 2008-2012 рр. 20. Критична політекономія. 21. Ліберальний інтерговернаменталізм. 22. Неофункціоналізм. 23. Нові аспекти об'єднувчих процесів у першій половині 70-их рр. ХХ ст. 24. Нові тренди у розвитку інтеграційних процесів на початку 90-их рр. ХХ ст. 25. Нормативна політична теорія. 26. Об'єднувчі ініціативи на зламі 40-50-их рр. ХХ ст. 27. Особливості об'єднувчих процесів у другій половині 90-их рр. ХХ ст. 28. Підготовка України до вступу у ЄС 29. Політика ЄС у сільськогосподарській сфері 30. Політика ЄС у сфері вищої освіти 31. Політика ЄС у сфері досліджень, розвитку технологій та інновацій 32. Політика ЄС у сфері енергетики та захисту навколишнього середовища 33. Політика ЄС у сфері міграції та надання притулку 34. Політика ЄС щодо гендерної рівності

	<p>35. Політика ЄС щодо захисту споживачів</p> <p>36. Політика розширення ЄС</p> <p>37. Політичні партії в ЄС.</p> <p>38. Представництво інтересів у ЄС</p> <p>39. Проблематика ідентичності та солідарності ЄС</p> <p>40. Проблематика розширення</p> <p>41. Проблематика територіального згуртування</p> <p>42. Рада ЄС</p> <p>43. Раціональний вибір та історичний інституціоналізм.</p> <p>44. Регіональна політика ЄС</p> <p>45. Розбудова інституційного забезпечення у 70-их рр. XX ст.</p> <p>46. Розвиток внутрішніх політик ЄС</p> <p>47. Розвиток ЄС на початку XXI ст.</p> <p>48. Розвиток інтеграційних процесів у 60-70-их рр. XX ст.</p> <p>49. Соціальний вимір Європейської інтеграції</p> <p>50. Соціальний конструктивізм.</p> <p>51. Соціальні та регіональні інтереси в ЄС.</p> <p>52. Суд ЄС</p> <p>53. Суспільна думка у ЄС.</p> <p>54. Сучасні виклики для ЄС</p> <p>55. Федералізм.</p>
Опитування	Анкету-оцінку буде надано після завершення курсу через систему моніторингу якості освіти

Схема курсу

	Назви тем лекцій	Лекції (год)	Семінари (год)	Самостійна робота (год)
Тема 1.	Теоретичні підходи до європейських інтеграційних процесів (Федералізм, Неофункціоналізм, Ліберальний інтерговернаменталізм)	2		5
Тема 2.	Теоретичні підходи до європейських інтеграційних процесів (Врядування, Раціональний вибір та історичний інституціоналізм, Соціальний конструктивізм, Дискурсивні підходи)		2	5
Тема 3.	Теоретичні підходи до європейських інтеграційних процесів(Гендерні підходи. Критична політекономія, Нормативні підходи.)	2		5

Тема 4.	Розвиток інтеграційних процесів у 50-80-их роках ХХ ст.	2	2	5
Тема 5.	Європейський Союз наприкінці ХХ ст.- початку ХХІ ст.		2	5
Тема 6.	Демократія та політичні партії в ЄС.	2		5
Тема 7.	Групи інтересів у ЄС.		2	5
Тема 8.	Інституції ЄС	2	2	5
Тема 9.	Особливості процесу ухвалення рішень у ЄС та виклики конституціоналізації			5
Тема 10.	Спільні політики ЄС	2	2	5
Тема 11.	Спільні політики ЄС	2	2	4
Тема 12.	Політика розширення та підготовка України до набуття членства у ЄС	2	2	4
	Усього	16	16	58